

Nr 575.

Av herr **Spångberg**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 142, med förslag till förordning om särskilt bidrag till producent av svensk film, m. m.*

I proposition nr 142 har föreslagits stöd för den svenska filmproduktionen genom att staten till producent av svensk film restituerar 20 procent av den på visning av sådan film belöpande statliga nöjesskatten.

Av det redovisade siffermaterialet och av de företagna undersökningarna i övrigt framgår dock — vilket i propositionen också påpekats — att en skatteåterbäring av 30 procent av de statliga skatteintäkterna erfordras för att genomsnittsförlusten å produktionen av svensk film skulle täckas.

Redan i den vid 1949 års riksdag väckta motionen II:271 föreslogs stöd åt svensk filmproduktion med 20 procent av den för visning av svensk film influtna *hela* nöjesskatten, sålunda även av den kommunala nöjesskatteandelen. Det då föreslagna stödet motsvarar närmare 30 procent av den *statliga* andelen av nöjesskatteintäkterna. Rörande anförda motion och ytterligare en motion, vari föreslogs sänkning av nöjesskatten för biograf-föreställningar, yttrade 1949 års bevillningsutskott i sitt betänkande nr 41 bland annat, att det icke vore uteslutet att svensk filmproduktions aktuella problem i viss utsträckning skulle kunna lösas genom en återgång till den skattesats, som gällde före februari 1948. Betänkandet godkändes av 1949 års riksdag. Ifrågasatt återgång till tidigare skattesatser skulle för svensk film ha inneburit ett *större* stöd än det nu i propositionen föreslagna.

Slutligen kan i detta sammanhang anföras, att även 1950 års filmutredning visar, att behovet av stöd motsvarar 30 procent av de statliga nöjesskatteintäkterna. Vissa remissinstanser, bland dem länsstyrelser, ha för övrigt ifrågasatt, om det föreslagna stödet av 20 procent kan vara tillräckligt.

Att begränsa stödet till belopp, som endast täcker omkring 50 procent av de förutsedda förlusterna, är förknippat med vissa risker. Den svenska filmproduktionen arbetar redan nu med kostnader som, jämförda med motsvarande i andra länder, icke kunna anses höga. Även om detta till trots vissa besparingar skulle kunna tänkas utan kvalitativ försämring av den svenska filmen, är det enligt sakkunniga uppgifter omöjligt att nedbringa inspelningskostnaderna på sätt som erfordras för att eliminera de förluster, som kvarstå även med ett stöd av 20 procent. Dessutom bör observeras, att producenterna av svensk film, om produktionen lämnar förlust, icke ha

möjlighet att främja den artistiska och tekniska utvecklingen inom branschen. Redan före den nuvarande »filmkrisen» voro de ekonomiska förhållandena sådana, att producenterna icke kunde vidta några åtgärder för att få till stånd exempelvis svensk produktion av färgfilm. Under anförda förhållanden måste det räknas med att den svenska filmproduktionen genom att ligga efter i utveckling kommer att få sin konkurrenskraft i Sverige gentemot utländsk film minskad.

Det bör i detta sammanhang också framhållas, att den redan tidigare ringa möjligheten till *export* av svensk film genom anförda förhållanden ytterligare beskäres eller omöjliggöres. Ehuru denna export under nuvarande förhållanden rent ekonomiskt är av liten betydelse på grund av de låga priser, som kunna erhållas, är dock den omständigheten att svensk film över huvud taget visas i utlandet icke utan betydelse. Även ur dessa synpunkter är det således ett nationellt intresse, att den svenska filmproduktionen beredes så gynnsamma arbetsbetingelser som möjligt. Här kan det för övrigt också vara värt peka på nödvändigheten av att statsmakterna direkt underlätta exportmöjligheterna liksom fallet är i en hel del andra länder.

Före visningen måste till utlandet såld svensk film dubbas, i Frankrike med kolonier till franska, för engelsktalande länder till engelska och tysktalande till tyska etc. Genom de kostnader detta medför, i exempelvis Tyskland omkring 100 000 svenska kronor per film, förstoras svårigheterna för exporten ytterligare. Producenterna borde fördenskull i någon form beredas hjälp genom statsmakternas mellankomst. Olika vägar kunna här tänkas, antingen att det genom anslag av statsmedel inrättas en speciell lånekassa för ändamålet eller också att någon form av exportkreditgaranti lämnas, som i avsevärd omfattning skyddar de svenska producenterna mot förluster. Under alla förhållanden synes det, som om denna fråga vore värd en närmare utredning med sikte på att underlätta den svenska filmens framförande i utlandet.

Sammanfattningsvis kan således framhållas, att det är ett hela nationens intresse, att svensk filmproduktion i första hand får sådana arbetsbetingelser, att åtminstone bibehållandet av nuvarande standard möjliggöres, att för det andra förutsättningarna för den svenska filmens fortsatta konstnärliga och tekniska utveckling underlättas, varvid hänsyn bör tas även till behovet av kortfilmsproduktion samt till de under senaste månader inträffade stegrade produktionskostnader, som pris- och löneutvecklingen även å detta område medfört, samt till sist angelägenheten av att exporten av svensk film underlättas.

Med stöd av vad ovan framhållits hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av förslaget till förordning om särskilt bidrag till producent av svensk film måtte

besluta, att bidraget skall utgå med 30 procent av statens andel av nöjesskatten, samt

att riksdagen måtte besluta hemställa hos Kungl. Maj:t om snar utredning angående statliga åtgärder för underlåtande av exporten av svensk film samt att förslag härom må framläggas för riksdagen snarast möjligt.

Stockholm den 10 april 1951.

Aug. Spångberg.
